

Rapport

Een onderzoek naar een klacht over de politie-eenheid Noord-Nederland

Datum: 24 maart 2015

Rapportnummer: 2015/068

ALGEMEEN

Verzoeker woont in Leeuwarden. Op 6 februari 2013 staat de wijkagent bij hem aan de deur en overhandigt aan verzoeker een formulier waarin staat dat verzoeker gedurende één jaar geen toegang heeft tot het buurthuis. Het formulier is ondertekend door de voorzitter van het buurthuis. Op het formulier is als reden ingevuld: normoverschrijdend en intimiderend gedrag en verstoring van de orde in het buurthuis.

WAT IS DE KLACHT?

Verzoeker klaagt er over dat een wijkagent van de politie Leeuwarden hem op 6 februari 2013 een ontzegging van de toegang tot een buurthuis heeft uitgereikt.

WAT IS ER GEBEURD VOLGENS VERZOEKER

1. Tijdens een bezoek aan het buurthuis in de wijk waar verzoeker woont, zegt de voorzitter van het buurthuis tegen verzoeker dat hij het buurthuis moet verlaten. Volgens verzoeker heeft de voorzitter tegen hem gezegd "eruit of ik schop je eruit". Verzoeker is hier verbaasd en boos over en wil hierover contact met de wijkagent. Omdat hij het telefoonnummer van de wijkagent niet heeft, vraagt verzoeker een sociaal werker die ook geregeld in het buurthuis aanwezig is om de wijkagent bij hem langs te sturen. Enkele dagen later staat de wijkagent op de stoep, samen met een collega. Tijdens dit bezoek reikt de wijkagent aan de verzoeker de ontzegging uit. Verzoeker is hier onaangenaam door verrast. Hij had een andere reactie verwacht. Verzoeker meent dat de wijkagent partijdig is omdat hij in het gesprek niks zegt over het gedrag van de voorzitter en de fout bij verzoeker legt.

WAT IS ER GEBEURD VOLGENS DE WIJKAGENT

2. De wijkagent heeft in een mutatie rapport de gang van zaken rondom de toegangsontzegging toegelicht. De wijkagent heeft ook gereageerd op de klacht die verzoeker aan de Nationale ombudsman heeft voorgelegd. Deze reactie en het mutatie rapport houden onder meer het volgende in.

3. Verzoeker kwam voor het eerst in beeld bij de wijkagent tijdens een bewonersavond in 2012 in het buurthuis. De wijkagent vond dat verzoeker toen op een dominante manier aanwezig was. In de periode hierna was verzoeker meerdere keren aanwezig in het buurthuis. Dit ging aanvankelijk goed maar na verloop van tijd nam verzoeker volgens de wijkagent weer een dominante houding aan en bemoeide zich met veel zaken. Door zijn gedrag kwam verzoeker enigszins intimiderend over. Op 24 januari 2013 was verzoeker weer aanwezig aan het einde van het wekelijkse spreekuur in het buurthuis. Verzoeker was erg vervelend richting de voorzitter van het buurthuis in het bijzijn van onder andere

de wijkagent. Volgens de wijkagent hield de voorzitter echter zijn fatsoen en uiteindelijk vertrok verzoeker samen met de wijkagent. Buiten liet verzoeker aan de wijkagent weten dat hij het niet eens was met bepaalde zaken binnen de wijk zoals dat er te vaak een spreekuur was bij het buurthuis. Verzoeker zei tegen de wijkagent dat hij in meerdere organisaties zat en dat hij wel even andere maatregelen zou treffen. Verzoeker wilde niet naar het verhaal van de wijkagent luisteren.

4. Een week later had de wijkagent contact met de voorzitter van het buurthuis en toen bleek dat zij beiden een vervelend gevoel hadden over het gedrag van verzoeker. Toen bleek dat verzoeker al langer op een intimiderende manier contact had gezocht met de voorzitter van het buurthuis over een bepaald project binnen de wijk.

5. Op 31 januari 2013 schoof verzoeker zonder toestemming zomaar aan bij de projectgroep buurttuin. Verzoeker is toen door de voorzitter weggestuurd omdat hij zich de week ervoor ook vervelend over het project buurttuin had uitgelaten. Hierna heeft verzoeker een e-mail gestuurd naar een sociaal werker die ook in het wijkpanel zit en die aanwezig was in het buurthuis toen verzoeker werd weggestuurd. Zowel de voorzitter van het buurthuis als verzoeker zitten in het wijkpanel. Verzoeker gaf aan zich terug te trekken uit het wijkpanel. In de e-mail liet verzoeker zich negatief uit over de voorzitter en zou de voorzitter op zijn blote knieën zijn excuses moeten aanbieden. Op 4 februari 2013 kreeg de wijkagent een e-mail van een wijkmanager. Die wijkmanager was gebeld door verzoeker en dat gesprek baarde de wijkmanager enige zorgen. Verzoeker zou hebben gezegd dat hij het eerstkomende spreekuur met een paar kameraden wilde langskomen om te kijken of hij er dan weer werd uitgegooid. Volgens de wijkmanager leek verzoeker uit te zijn op een confrontatie.

6. Op basis van deze e-mail van de wijkmanager en een eerdere e-mail waarin verzoeker schreef dat de voorzitter op zijn blote knieën excuses moest maken, dacht de wijkagent dat er problemen konden komen. Om dit te voorkomen heeft de wijkagent contact gezocht met de voorzitter van het buurthuis en heeft hem geadviseerd om een toegangszegging te geven. Dit is conform de afspraken die eerder met de gemeente zijn gemaakt naar aanleiding van problemen bij het buurthuis. De voorzitter wilde een langdurige ontzegging geven, maar de wijkagent heeft toen aangegeven dat een periode van twaalf maanden zo'n beetje het maximum is. De wijkagent meende dat er geen andere mogelijkheid was om de problemen te voorkomen, omdat zijn ervaring met verzoeker is dat hij niet naar zijn verhaal wil luisteren.

7. Op 6 februari 2013 zijn de wijkagent en een collega naar het huis van verzoeker gegaan. Eerst heeft de wijkagent een gesprek gevoerd met verzoeker waarin hij heeft aangegeven dat zijn manier van communiceren niet altijd handig is en erg dominant en de laatste tijd intimiderend overkwam. Verzoeker zag dit zelf niet zo maar gaf aan dat hij eerder niet lekker in zijn vel zat. Verzoeker gaf aan dat hij wel goede bedoelingen had, maar hier werd ook niet aan getwijfeld. Hierna heeft de wijkagent de ontzegging uitgereikt.

DE E-MAIL AAN DE SOCIAAL WERKER EN DE E-MAIL VAN DE WIJKMANAGER

8. Het klachtdossier van de politie bestaat onder meer uit e-mailberichten, waaronder de e-mail van verzoeker aan de sociaal werker van 31 januari 2013 en het e-mailbericht van de wijkmanager aan de wijkagent van 4 februari 2013.

De e-mail van verzoeker aan de sociaal werker

9. Dit e-mailbericht houdt voor zover hier van belang in dat verzoeker niet weet waarom hij volgens de voorzitter een bemoeial is, dat hij stopt met al zijn activiteiten in het buurthuis en dat hij zich terugtrekt uit het wijkpanel. Verzoeker wil niet met de voorzitter om de tafel zitten te vergaderen als hij verzoeker een bemoeial vindt. Verzoeker schrijft dat het dreigement van de voorzitter "eruit of ik schop je eruit" voor een bestuurslid onacceptabel is. Verzoeker vraagt om aan de wijkagent te vragen om bij verzoeker langs te komen. Verzoeker sluit de e-mail af met het volgende:

"Hoe wordt dit bestuur eigenlijk gekozen? Ik ga nu dus echt een bemoeial worden voor W. Hij zal op zijn blote knieën excuses moeten aanbieden."

Volgens de tekst die verzoeker heeft aangeleverd staat in deze e-mail achter de geciteerde zin een zogenoemde smiley. In dezelfde e-mail die in het klachtdossier van de politie zit, ontbreekt dat symbool.

De e-mail van de wijkmanager aan de wijkagent

10. Dit e-mailbericht houdt voor zover hier van belang in dat de wijkmanager aan de wijkagent laat weten dat hij is gebeld door verzoeker. De wijkmanager schrijft het volgende:

"Hij gaf me ook nog het volgende aan, wat mij een beetje zorgen baart. Hij wilde donderdag wel met een paar kameraden langskomen op het spreekuur, om te kijken of hij er dan weer wordt uitgegooid. Hij lijkt wat uit te zijn op een confrontatie. Toen ik daar een opmerking over maakte, reageerde hij wat ontwijkend. Misschien was dit wat grootspraak, maar misschien is hij het echt van plan. Ik wilde het jullie in ieder geval laten weten."

HOE REAGEERDE VERZOEKER OP HET MUTATIERAPPORT

11. Tijdens de klachtbehandeling bij de politie heeft verzoeker het mutatierapport van de wijkagent gelezen. Verzoeker was het op veel punten niet eens met de inhoud van het rapport. Verzoeker kon zich totaal niet vinden in de beschrijving die de wijkagent van hem geeft. Ook gaf verzoeker aan dat de e-mail van de wijkmanager niet klopt. Volgens verzoeker had de wijkmanager niet goed naar hem geluisterd en had verzoeker niet gezegd dat hij naar het spreekuur zou komen met vrienden.

INFORMATIE OVER DE ONTZECCING

12. De politiechef heeft in zijn reactie op de klacht van verzoeker aan de Nationale ombudsman algemene en specifieke informatie gegeven over de toegangszontzegging. Deze informatie houdt onder meer het volgende in.

In het geval van verzoeker is gehandeld in de geest van twee samenwerkingsprojecten van de politie, het openbaar ministerie, de gemeente en Koninklijke Horeca. Daaruit is het Protocol collectieve horecaontzeggingen gemeente Leeuwarden voortgekomen.

Het Protocol collectieve horecaontzeggingen gemeente Leeuwarden

13. Dit protocol beschrijft hoe de collectieve horecaontzegging werkt. Als een van de deelnemende horecabedrijven een collectieve ontzegging oplegt, geldt de ontzegging voor alle deelnemende horecabedrijven. Het protocol noemt verschillende (strafbare) feiten en bijpassende ontzeggingstermijnen. Een paar voorbeelden: een collectieve horecaontzegging voor de duur van drie maanden past bij het ergerlijk lastigvallen van een horecaondernemer, bij vernieling past een ontzegging van zes maanden en een ontzegging van twaalf maanden wordt gegeven bij geweld tegen een horecaondernemer. Volgens het protocol reikt de politie namens de horecaondernemers de (collectieve) ontzeggingen in persoon uit. Daarnaast worden deze ontzeggingen in uitzonderlijke gevallen aangetekend verzonden door de Koninklijke Horeca Nederland.

Een individuele horecaontzegging

14. Naast een collectieve ontzegging, kan de deelnemer ook een individuele ontzegging opleggen. Het protocol zegt hierover dat de duur van die ontzegging wordt bepaald door eigen inzicht van de betrokken deelnemer en conform de termijnen die genoemd zijn bij de collectieve ontzegging. De duur van de individuele ontzegging bedraagt maximaal 24 maanden.

De toegangszontzegging van verzoeker

15. De toegangszontzegging noemt als periode waarbinnen de ontzegging geldt van 6 februari 2013 tot 6 februari 2014. Het formulier is ondertekend door de voorzitter van het buurthuis. Onderaan op het formulier staan de logo's van de gemeente Leeuwarden, de Politie, Horeca Nederland en Justitie. De politiechef heeft aangegeven dat gehandeld is in de geest van de twee projecten binnen de gemeente Leeuwarden en dat gebruik is gemaakt van een standaardmodel individueel horecaverbod. De politie heeft geen zeggenschap over de duur van de ontzegging. Dit is een verantwoordelijkheid van het bestuur van het buurthuis. Volgens de politie is besloten om de ontzegging te laten uitreiken door de wijkagent vanwege zijn neutrale rol in deze kwestie. Verzoeker heeft bij de Nationale ombudsman naar voren gebracht dat hij van de klachtencommissie heeft begrepen dat de wijkagent optrad als postbode, hetgeen hij niet zo heeft ervaren. Verzoeker zag het zo dat de ontzegging afkomstig was van de politie.

HOE REAGEERDE VERZOEKER OP DE REACTIE VAN DE POLITIE

Reactie op wijkagent

16. Verzoeker begrijpt niet hoe de wijkagent kan zeggen dat verzoeker niet naar het verhaal van een ander wil luisteren, terwijl de wijkagent alleen met anderen heeft gepraat en niet met verzoeker. Verzoeker begrijpt niet waarom de wijkagent hem vooraf geen waarschuwing heeft gegeven dat verzoekers gedrag ergerlijk zou zijn.

Reactie op politiechef

17. Verzoeker begrijpt niet hoe de politiechef kan stellen dat de wijkagent bij de uitreiking een neutrale rol had, terwijl er ook wordt gezegd dat de wijkagent de voorzitter het advies heeft gegeven om verzoeker een toegangszegging te geven. Volgens verzoeker had de wijkagent hier een dubbele pet. Verzoeker heeft de indruk dat de horecaontzegging oneigenlijk is gebruikt, want hij kwam altijd op het inloopspreekuur op donderdagmiddag. Dat was voor buurtzaken en had niks te maken met horeca. Verzoeker vindt het vreemd dat volgens het Protocol collectieve horecaontzeggingen bij ergerlijk lastig gedrag een ontzegging van drie maanden wordt gegeven, terwijl verzoeker een ontzegging van een jaar heeft gekregen.

HET BUURTHUIS

18. Volgens de website van de gemeente Leeuwarden (www.leeuwarden.nl) zijn er sociale wijkteams die spreekuur houden in buurthuizen, waaronder het buurthuis waar verzoeker de ontzegging voor kreeg. Op de website staat dat het spreekuur van het sociale wijkteam wordt gehouden in samenwerking met de wijkagent en twee woningcorporaties. Bij het sociale wijkteam kan men terecht voor vragen over solliciteren, re-integratie, schulden, opvoeden, hulpmiddelen, enzovoorts. Op de website van het buurthuis (www.buurthuis-tjerkhiddes.nl) staat dat het bestuur van het buurthuis ervoor zorgt dat er dingen georganiseerd kunnen worden, dat zij een wijkvereniging zijn en als vrijwilliger werken. Op de website staan verschillende sociale activiteiten die in het buurthuis plaatsvinden.

HEEFT VERZOEKER NA 6 FEBRUARI 2014 NOG EEN BEZOEK GEBRACHT AAN HET BUURTHUIS?

19. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft verzoeker aan een medewerker van het bureau van de Nationale ombudsman laten weten dat hij na afloop van de ontzegging geen bezoek meer heeft gebracht aan het buurthuis.

WAT IS HET OORDEEL VAN DE NATIONALE OMBUDSMAN?

20. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid zich onpartijdig opstelt en zonder vooroordelen handelt. De overheid wekt bij de burger het vertrouwen dat zij onpartijdig te werk gaat. Dit betekent dat als twee burgers een conflict met elkaar

hebben, de wijkagent in zijn contacten met die burgers ook de schijn van partijdigheid vermijdt.

21. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman is gebleken dat de wijkagent de volgende rol heeft gehad rondom de toegangszegging. De wijkagent heeft contact opgenomen met de voorzitter van het buurthuis en hij heeft hem geadviseerd om een zegging aan verzoeker te geven. De wijkagent heeft dit advies gegeven naar aanleiding van twee e-mailberichten waaruit hij opmaakte dat verzoeker op het eerstvolgende spreekuur voor problemen zou kunnen zorgen. Toen de voorzitter aangaf een langdurige zegging te willen geven, heeft de wijkagent de voorzitter bijgestuurd door te noemen dat de duur van 12 maanden zo'n beetje het maximum is. De wijkagent is naar verzoekers huis gegaan en hij heeft, voordat hij de zegging uitreikte, tegen verzoeker gezegd dat zijn manier van communiceren niet altijd handig is en de laatste tijd intimiderend overkwam. De toegangszegging had als ingangsdatum de dag van de uitreiking en gold daarna voor de duur van één jaar. Onderaan het formulier stond het logo van onder andere de politie.

22. Uit het onderzoek is verder gebleken dat de wijkagent een partijdige indruk heeft gemaakt op verzoeker toen hij de zegging uitreikte. Verzoeker noemt daarbij dat de wijkagent in het gesprek niets zegt over het gedrag van de voorzitter tijdens het spreekuur op 31 januari 2013 en dat de wijkagent de fout bij verzoeker legt. Verzoeker kreeg tijdens de uitreiking van de zegging niet de indruk dat de wijkagent slechts optrad als postbode.

23. De Nationale ombudsman vindt het begrijpelijk dat verzoeker dacht dat de toegangszegging afkomstig was van de politie, omdat de zegging door de wijkagent werd toegelicht en uitgereikt en omdat onderaan het formulier het logo van de politie staat. Verzoeker verwachtte dat de wijkagent langs kwam om te praten over een uitspraak van de voorzitter van het buurthuis waar verzoeker boos over was. De wijkagent wist dat verzoeker hem verwachtte. Bij het uitreiken van de zegging had de wijkagent verzoeker meer informatie moeten geven over de zegging, zoals het gebruik van het formulier voor horecaontzeggingen met het logo van de politie erop. Ook had de wijkagent duidelijkheid moeten verschaffen over de onpartijdige rol van de politie hierbij. Door de toegangszegging uit te reiken en daarbij uitspraken te doen over verzoekers manier van communiceren, zonder een heldere uitleg te geven over de neutrale rol van de politie hierbij, heeft de wijkagent onvoldoende het vertrouwen gewekt bij verzoeker dat hij onpartijdig was.

24. Om alle schijn van partijdigheid te voorkomen heeft de Nationale ombudsman eerder in een zaak over een collectieve horecaontzegging in Zwolle aanbevolen om horecaontzeggingen niet langer door een politieambtenaar te laten uitreiken maar door een vertegenwoordiger van de Horeca Zwolle (2011/330). Ook in de onderhavige zaak was het beter geweest als een vertegenwoordiger van het buurthuis de toegangszegging had uitgereikt in plaats van de wijkagent. Op deze manier wordt alle

schijn van partijdigheid voorkomen. Indien dat ter voorkoming van escalatie wenselijk was, had de wijkagent deze vertegenwoordiger kunnen vergezellen.

25. Tot slot merkt de Nationale ombudsman nog het volgende op over het gebruikmaken van het standaardformulier voor een horecaontzegging. Een buurthuis heeft een maatschappelijke functie. Het is een plek waar wijkgenoten elkaar kunnen ontmoeten en waar een wekelijks spreekuur is van onder meer een sociaal werker. Een horecaonderneming heeft veel minder zo'n maatschappelijke functie. Bij gebruikmaking van het standaardformulier voor andere gebouwen dan een horecagelegenheid, is een uitleg waarom het formulier wordt gebruikt op zijn plaats. De politie kan bij de informatieverstrekking over toegangsontzeggingen erop wijzen dat die extra uitleg op het formulier of tijdens een mondelinge toelichting welkom is.

26. Door een ontzegging aan verzoeker uit te reiken heeft de wijkagent in strijd gehandeld met het vereiste van onpartijdigheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van de politie-eenheid Noord-Nederland, die wordt toegerekend aan de politiechef van de eenheid Noord-Nederland, is gegrond wegens strijd met het vereiste van onpartijdigheid.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,
waarnemend ombudsman